

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. marraskuuta 2022
(OR. en)

14716/22

COPS 546
COHOM 139
CONUN 277
DEVGEN 203
CFSP/PESC 1540
CSDP/PSDC 772
RELEX 1521

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	14499/22
Asia:	Neuvoston päätelmät asiakokonaisuudesta "naiset, rauha ja turvallisuus"

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 14. lokakuuta 2022 hyväksymät neuvoston päätelmät asiakokonaisuudesta "naiset, rauha ja turvallisuus".

**NEUVOSTON PÄÄTELMÄT ASIAKOKONAISUUDESTA
"NAISET, RAUHA JA TURVALLISUUS"**

1. Sukupuolten tasa-arvo ja ihmisoikeudet ovat keskeisiä yleismaailmallisia arvoja ja myös erillisiä painopisteitä, jotka otetaan huomioon kaikissa Euroopan unionin toimintapolitiikoissa. Neuvosto palauttaa mieleen naisista, rauhasta ja turvallisuudesta 10. joulukuuta 2018 antamansa päätelmät, vahvistaa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n strategisen toimintamallin pätevyuden sekä sitoutuu naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2019–2024 täysimääräiseen täytäntöönpanoon. On ilmennyt tarve puuttua eräisiin uusiin kysymyksiin ja haasteisiin. Naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman sitoumusten täysimääräinen täytäntöönpano on entistä tärkeämpää ja rauhan ja turvallisuuden ytimessä nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa ja muuttuvassa turvallisuusympäristössä, kuten päätöslauselmassa 1325 (2000) ja sitä seuraavissa päätöslauselmissa todetaan.
2. Neuvosto tukee YK:n pääsihteerin Our Common Agenda -raportissa esittämää ehdotusta uudesta rauhanohjelmasta, johon sisältyisi naisten ja sukupuolten tasa-arvon asettaminen rauhan ja turvallisuuden ytimeen nykyisen naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman pohjalta.
3. Neuvosto korostaa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman poliittista merkitystä ja on tyytyväinen siihen, miten se on sisällytetty EU:n eri toimintapolitiikkoihin ja -suunnitelmiin neuvoston vuoden 2018 päätelmien hyväksymisen jälkeen. Tähän liittyen Euroopan komissio on hyväksynyt sukupuolten tasa-arvoa koskevan EU-strategian 2020–2025 ja sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2021–2025 (GAP III) – Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa. Kumpaakin pidettiin tervetulleina puheenjohtajan päätelmissä 16. joulukuuta 2020. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota raportoimaan toimista, joita naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien sitoumusten täytäntöönpanossa eri toimintapolitiikkojen ja -suunnitelmien osalta on toteutettu ja tässä yhteydessä saaduista kokemuksista, ja aikoo tehdä toimintaa koskevia johtopäätöksiä toimien nopeuttamiseksi tältä osin.

4. Neuvosto on huolissaan aseellisten konfliktien edelleen suhteettomasta vaikutuksesta naisiin ja tyttöihin maailmanlaajuisesti sekä seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan, myös konflikteihin liittyvän seksuaalisen väkivallan, yleisyydestä niin verkossa kuin sen ulkopuolella. Neuvosto tehostaa toimiaan seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, jotta voidaan varmistaa täysi vastuuvollisuus ja torjua rankaisemattomuutta, ja kannustaa kaikkia sidosryhmiä liittymään näihin yhteisiin pyrkimyksiin. Neuvosto korostaa, että EU soveltaa koordinoitua lähestymistapaa riskien vähentämiseen ja kaikenlaisen seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemiseen ja aikoo varmistaa, että vastatoimissa keskitytään uhreihin ja traumoihin ja että niiden puitteissa tarjotaan muun muassa seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja sekä mielenterveys- ja psykologista tukea. Neuvosto toistaa olevansa vankasti sitoutunut ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamiseen ja kansainvälisten rikosten rankaisemattomuuden lopettamiseen erityisesti silloin, kun raiskauksia käytetään sodankäynnin aseena.
5. EU on edelleen sitoutunut edistämään ja suojelemaan kaikkia ihmisoikeuksia, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, ja varmistamaan niiden toteutumisen. EU on myös edelleen sitoutunut Pekingin toimintaohjelman, kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman (ICPD) ja niiden tarkistuskonferenssien tulosten täysipainoiseen ja tulokselliseen täytäntöönpanoon. Näin ollen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään, suojelemaan ja toteuttamaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa. EU korostaa edelleen, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhuoltopalveluja.

6. Neuvosto ilmaisee huolensa naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräisen ja yhdenvertaisen toteutumisen maailmanlaajuisesta taantumisesta sekä naisten ja tyttöjen turvallisuuden heikkenemisestä. Neuvosto tuomitsee naisiin ja tyttöihin sekä verkossa että sen ulkopuolella kohdistetut lisääntyvät kostotoimet, väkivallan, uhkaukset ja hyökkäykset. Niiden kohteena ovat erityisesti naispuoliset ihmisoikeuspuolustajat, naistoimittajat, naispuoliset rauhanrakentajat, naisjohtoiset järjestöt, poliittisesti aktiiviset naiset, naispuoliset ammattiyhdistysaktivistit, muuttamaan pakotetut naiset ja tytöt sekä kaikki naiset ja tytöt, jotka elävät konflikti- ja kriisitilanteissa, varsinkin Afganistanissa, Etiopiassa, Jemenissä, Kolumbiassa, Myanmarissa, Sudanissa ja Syyriassa. Neuvosto kannustaa korkeaa edustajaa, EUH:n tasa-arvo- ja monimuotoisuuslähettilästä ja jäsenvaltioita tehostamaan yhteistyötä näiden suuntausten käsittelemiseksi muiden kansainvälisten, alueellisten ja paikallisten järjestöjen samoin kuin kansalaisyhteiskunnan kanssa, mukaan lukien naisten oikeuksia edistävät järjestöt, naispuoliset ihmisoikeuspuolustajat ja rauhanrakentajat.
7. Neuvosto toistaa kehotuksensa vahvistaa naisten ja tyttöjen täysimääräistä, tasapuolista ja merkityksellistä osallisuutta ja johtajuutta konfliktinestossa ja -ratkaisussa konfliktin kaikissa vaiheissa, mukaan lukien virallinen ja epävirallinen välitystoiminta, kriisinhallinta, rauhanrakentaminen ja rauhanturvaaminen, rauhanneuvottelut, demobilisaatio, aseistariisunta ja uudelleen yhteiskuntaan sopeuttaminen, turvallisuusalan uudistus ja muut elpymis- ja jälleenrakennusprosessit. Neuvosto palauttaa mieleen sitoumuksensa tukea naisten ja nuorten yhdenvertaista, täysimääräistä, tosiasiallista ja merkityksellistä osallistumista kaikessa moninaisuudessaan, myös kaikilla julkisen ja poliittisen elämän aloilla, ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 mukaisesti. Naisten johtajuutta ja osallisuutta on huomattavasti lisättävä rauhan ja turvallisuuden kaikilla osa-alueilla, ei ainoastaan ihmisoikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon, osallistavan hallintotavan ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vuoksi, vaan myös konfliktien ja kriisien kestävänsä ratkaisemisen kannalta.

8. Kansalaisyhteiskunnan järjestöillä, naisjohtoisilla järjestöillä, naispuolisilla ihmisoikeuspuolustajilla ja naispuolisilla rauhanrakentajilla on keskeinen rooli naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman mukaisen muutoksen ja sitoumusten toteuttamisessa. Edellä mainitut kohtaavat usein erityisiä turvallisuusuhkia, pelottelua ja häirintää ja ansaitsevat meidän taholtamme tunnustusta, tukea ja suojelua. Neuvosto korostaa, että sukupuolten tasa-arvoa ja naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien sitoumusten täytäntöönpanossa ja kestävä kehityksen tavoitteisiin pyrkimisessä on tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa. Se arvostaa kansalaisyhteiskunnan, ruohonjuuritason naisjärjestöjen, rauhanrakentajien ja ihmisoikeuspuolustajien ratkaisevaa roolia, joka ilmenee aktiivisena osallistumisena ja kuulemisena muun muassa humanitaarisessa toiminnassa ja kriisitilanteissa. Tältä osin neuvosto pyytää komissiota, korkeaa edustajaa, jäsenvaltioita, EU:n erityisedustajia, EU:n erityislähettiläitä ja muita EU:n edustajia tehostamaan edelleen yhteistyötään kansalaisjärjestöjen, myös naisjohtoisten järjestöjen, kanssa sekä niiden kuulemista sukupuolten tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamisen varmistamiseksi. Neuvosto kannustaa jäsenvaltioita ottamaan naisjohtoiset ja naisiin keskittyvät kansalaisjärjestöt mukaan naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman politiikka- ja hankesuunnitteluun, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin.
9. Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vaikutus kaikkiin naisiin ja tyttöihin on vakava huolenaihe, ja kasvava näyttö seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta väkivallasta, myös Venäjän asevoimien ja Venäjän asevoimien määräysvallassa olevien puolisolitaallisten yksikköjen sotataktiikkana, on erittäin hälyttävää. Tässä yhteydessä Ukrainaa käsittelevä riippumaton kansainvälinen tutkintakomissio on todennut, että Ukrainassa on tehty sotarikoksia. Neuvosto korostaa tarvetta varmistaa täysi vastuuvollisuus seksuaalirikoksista ja sukupuoleen perustuvista rikoksista. On ratkaisevan tärkeää, että kaikissa toimissa, joilla vastataan Venäjän Ukrainaan kohdistamaan hyökkäyssotaan, taataan sukupuolitietoinen, ja eloonjääneisiin ja traumoihin keskittynyt lähestymistapa, erityisesti humanitaarisissa toimissa, kriisitoimissa sekä pidemmän aikavälin rauhaan, turvallisuuteen ja jälleenrakentamiseen liittyvissä toimissa. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille Ukrainan pyrkimykset panna täytäntöön naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toinen kansallinen toimintasuunnitelma 2021–2025 ja tukee niitä.

10. Iranissa käynnissä olevat väkivaltaiset tukahduttamistoimet mielenosoittajia, myös naisia ja lapsia, vastaan korostavat entisestään naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman toteutuksen kiireellisyyttä ja tukemme tarpeellisuutta. Naisten ja tyttöjen oikeuksia on kunnioitettava ja ne on turvattava Iranissa, ja heidän täysimääräinen, tasa-arvoinen ja merkityksellinen osallistumisensa julkiseen elämään, myös päätöksentekoon, on varmistettava. Neuvosto odottaa Iranin viranomaisten noudattavan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (KP-sopimus), jonka sopimuspuoli Iran on, vahvistettuja periaatteita, erityisesti kunnioittamalla oikeutta syrjimättömyyteen sekä miesten ja naisten yhtäläistä oikeutta nauttia KP-sopimuksessa taatuista kansalais- ja poliittisista oikeuksista. Lisäksi neuvosto kehottaa Iranin viranomaisia vapauttamaan kaikki ilman väkivaltaa mieltään osoittaneet, järjestämään kaikille pidätetyille asianmukaisen oikeudenkäynnin ja selventämään kuolemantapausten ja pidätysten lukumäärät.
11. Naisten ja tyttöjen tilanteen heikkeneminen Afganistanissa on edelleen vakava huolenaihe. Neuvosto tuomitsee sen, että talebanit ovat järjestelmällisesti heikentäneet naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa, komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan kohdennettuja ja vaikuttavia toimia tilanteen korjaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että afganistanilaiset naiset osallistuvat Afganistania koskeviin poliittisiin vuoropuheluihin. Neuvosto toteaa, että aloitteet ovat tärkeitä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman edistämiseksi, ja niistä esimerkkinä mainittakoon EU:n tukeman afganistanilaisten naisjohtajien foorumin perustaminen.

12. Naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma on keskeisessä asemassa nykypäivän rauhaan ja turvallisuuteen liittyvissä maailmanlaajuisissa haasteissa. Tältä osin neuvosto korostaa, että aseelliset konfliktit sekä uudet, kehittymässä olevat ja yhä monimutkaisemmat turvallisuushaasteet, kuten ilmastonmuutos, ruokaturvattomuus, veden ja muiden luonnonvarojen niukkuus, pandemiat, mukaan lukien covid-19:n vaikutukset, energiahaasteet, terrorismi, järjestäytynyt rikollisuus, pakkomuutto, ihmiskauppa, uusiin ja murroksellisiin teknologioihin liittyvät riskit ja hybridiuhat, mukaan lukien kyberhyökkäykset ja disinformaatio, vaikuttavat suhteettomasti naisiin ja tyttöihin ja ovat johtaneet naisten aseman yleiseen heikkenemiseen, millä on ollut maailmanlaajuisesti haitallisia seurauksia naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle. EU ja sen jäsenvaltiot sitoutuvat pyrkimään ymmärtämään turvallisuusriskien sukupuoliulottuvuuksia ja toimimaan niiden suhteen, jotta vältetään haavoittuvuuksien paheneminen, mutta myös hakemaan uusia väyliä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi, selviytymiskyvyn parantamiseksi ja rauhan ylläpitämiseksi. On ratkaisevan tärkeää varmistaa, että kaikki toimet perustuvat seuraaviin seikkoihin:

- Sukupuolianaalyysi syistä, seurauksista ja poliittisista vaikutuksista käyttäen sukupuolen, iän ja vammaisuuden mukaan eriteltyihin tietoihin perustuvia sukupuolililastoja tehokkaamman, osallistavamman ja kestävämmän reagoinnin varmistamiseksi;
- Naisten täysipainoinen, tasapuolinen ja merkityksellinen osallistuminen konfliktisyklin kaikkiin vaiheisiin;
- Sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäiseminen ja siltä suojeleminen;
- Yleinen osallistava ja sukupuolitietoinen johtajuus politiikassa ja turvallisuuteen liittyvässä päätöksenteossa yleensä.

13. Neuvosto korostaa, että on seurattava sitoumuksia, jotka on tehty naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan asiakokonaisuuden sisällyttämiseksi strategiseen kompassiin ja EU:n rauhavälitystä koskevaan vuoden 2020 toimintaperiaatteeseen ja EU:n rauhavälitystä koskeviin suuntaviivoihin, ja toimia, joita toteutetaan sukupuolinäkökulman ja naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien sitoumusten edistämiseksi ja niiden huomioon ottamisen varmistamiseksi EU:n vakautuskonseptin ja YTPP-siviilialan sopimuksen 2.0 kehittämisessä. Neuvosto korostaa olevansa sitoutunut lisäämään naisten määrää kaikissa tehtävissä, myös johtotehtävissä. Lisäksi neuvosto toteaa, että naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevat kysymykset on sisällytettävä täysimääräisesti Euroopan rauhanrahaston molempiin pilareihin. EU:n ulkoisen toiminnan olisi edistettävä aktiivisesti naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien toteutumista, myös konflikteihin liittyvän seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemistä.
14. Neuvosto muistuttaa, että tilannetietoisuuden parantamiseksi ja ennaltaehkäisevien ja suojaavien toimenpiteiden kehittämiseksi sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen, sitä koskeva asiantuntemus ja naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman täytäntöönpano on varmistettava YTPP-operaatioiden yleisessä suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja arvioinnissa. Tämä vastaa strategiaa ja toimintasuunnitelmaa naisten osallistumisen lisäämiseksi YTPP-siviilioperaatioissa 2021–2024. Neuvosto kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita varmistamaan, että YTPP-operaatiot edistävät sukupuolten tasa-arvoa ja keskittyvät myös naisten täysimääräiseen, yhdenvertaiseen ja merkitykselliseen osallistumiseen kaikkiin YTPP:n siviili- ja sotilastehtäviin, myös johtotehtäviin. Sukupuolinäkökohdat huomioon ottavaa johtajuutta olisi edistettävä vahvistamalla tasa-arvoasiantuntemusta EUH:n YTPP-hallintorakenteessa, unionin sotilaalliset rakenteet mukaan lukien. Neuvosto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita vahvistamaan ihmisoikeus- ja tasa-arvoneuvonantajien verkostoa YTPP-operaatioissa EU:n strategisessa kompassissa vuodeksi 2023 esitetyn sitoumuksen mukaisesti. Neuvosto kehottaa soveltamaan ennaltaehkäisevää nollatoleranssia kaikenlaiseen EU:n henkilöstöön tai yhteisiin turvallisuus- tai puolustusoperaatioihin lähetettyyn henkilöstöön kuuluvien henkilöiden, myös komentajien tai johtajien, toimeksisaajien ja kumppaneiden, harjoittamaan seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään. Se kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan näiden kysymysten käsittelyä seuraavassa YTPP-siviilialan sopimuksessa.

15. Neuvosto panee myös merkille, että naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman täysimääräinen täytäntöönpano on edelleen keskeinen painopiste EU:n ja YK:n rauhanoperaatioita ja kriisinhallintaa koskevassa strategisessa kumppanuudessa, joka hyväksyttiin neuvoston 24. tammikuuta 2022 antamissa päätelmissä, sekä kumppanuuksissa muiden kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen, kuten Etyjin, Naton ja Afrikan unionin kanssa. Se kehottaa tehostamaan toimia naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n ja YK:n yhteisen sitoumuksen täytäntöönpanon nopeuttamiseksi kiinnittäen erityistä huomiota naispuolisten ihmisoikeuspuolustajien ja rauhanrakentajien suojeluun kostotoimilta, uhkauksilta ja väkivallalta. Neuvosto kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita omaksumaan järjestelmällisesti sukupuolinäkökohdat huomioon ottavan lähestymistavan ja sisällyttämään sukupuolinäkökulman ja -analyysin sekä naisten osallistumisen kaikkiin EU:n ulkoisiin toimiin, mukaan lukien kaikki siviili- ja sotilasalan YUTP- ja YTPP -toimet, sekä poliittisiin vuoropuheluihin, ihmisoikeusvuoropuheluihin ja kansainvälisiin kumppanuuksiin.
16. Neuvosto ilmaisee arvostavansa EUH:n tasa-arvo- ja monimuotoisuuslähettilään toimeksiantoa ja työtä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien sitoumusten sisällyttämiseksi tiiviimmin EU:n toimiin. Tätä varten neuvosto korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on sovellettava sukupuolitietoisia lähestymistapoja kaikissa toimissa, joilla pyritään ehkäisemään ja ratkaisemaan konflikteja, edistämään rauhanneuvotteluja, turvallisuutta, rauhanrakentamista, rauhanturvaamista, humanitaarista toimintaa sekä konfliktista kärsivien valtioiden hätäapua, elpymistä ja jälleenrakentamista, siirtymäkauden oikeusjärjestelyt mukaan luettuina, ja varmistamaan naisten täysimääräinen, yhdenvertainen ja merkityksellinen osallistuminen näihin prosesseihin. Neuvosto pyytää poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteaa (PTK) pohtimaan, miten naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevat kysymykset voidaan järjestelmällisesti sisällyttää kaikkiin poliittisiin ja turvallisuusalan vuoropuheluihin ja valtavirtaistaa niissä.

17. Neuvosto korostaa, että on tärkeää, että EUH, EU:n sotilasesikunta, komission yksiköt ja jäsenvaltiot kehittävät ja vaihtavat hyviä käytäntöjä, jotka koskevat vastuuvollisuuden sukupuolittietoisia indikaattoreita, sukupuolen ja iän mukaan eriteltyjä tietoja ja sukupuolianaalyyseja kaikessa rauhaan ja turvallisuuteen liittyvässä ohjelmasuunnittelussa, rahoituksessa ja YTPP-toimissa, jotta voidaan seurata edistymistä ja vaalia naisten ihmisoikeuksia sekä edistää naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa toimintaohjelmaa. Se muistuttaa tässä yhteydessä naisia, rauhaa ja turvallisuutta käsittelevän EU:n työryhmän roolista EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan välisen tietojenvaihdon ja kumppanuuden tärkeänä foorumina ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita hyödyntämään tarpeen mukaan kansainvälisten seuranta- ja vaikutustenmittauskehysten synergioita.
18. Neuvosto on edelleen täysin sitoutunut varmistamaan, että naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, ja jatkaa tähän liittyvien toimien edistämistä.
-